

ΑΝΑΓΚΗ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Αθηνά Κυριακίδη – Ανώτερη Λειτουργός Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

[email: akyriakides@publicaid.gov.cy](mailto:akyriakides@publicaid.gov.cy)

Τηλέφωνο: 22308933

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

- ❑ Η κρατική χρηματοδότηση που πληροί τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ συνιστά κρατική ενίσχυση και απαιτείται η κοινοποίησή της στην Επιτροπή. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 109 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο μπορεί να καθορίσει κατηγορίες ενισχύσεων που εξαιρούνται από την υποχρεωτική διαδικασία κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.
- ❑ Κατ'εφαρμογή του άρθρου 109 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο, με την έκδοση του εξουσιοδοτικού κανονισμού, δίδει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να κηρύσσει συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά και να εξαιρεί από τη διαδικασία κοινοποίησης ενισχύσεις, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων κατηγοριών: ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ, της Ε & Α, της προστασίας του περιβάλλοντος, της απασχόλησης και της κατάρτισης, καθώς και ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.

Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014

- Με βάση τις διατάξεις του εξουσιοδοτικού κανονισμού, η Επιτροπή εξέδωσε τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (στο εξής ο «ΓΚΑΚ»).
- Ο ΓΚΑΚ απλουστεύει τις διαδικασίες για τις αρχές που χορηγούν ενισχύσεις σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Επιτρέπει τη χορήγηση σειράς μέτρων με οριζόντιους στόχους τα οποία θεωρείται ότι προωθούν το κοινό συμφέρον.
- Ο ΓΚΑΚ βρίσκεται επί του παρόντος υπό μερική αναθεώρηση και το καλοκαίρι του 2021 αναμένεται να πραγματοποιηθεί δημόσια διαβούλευση σχετικά με την πρόταση για τις εν λόγω αναθεωρημένες διατάξεις.

Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014

- Απλοποίηση των κανόνων
- Απλούστερος έλεγχος χαρακτήρα κινήτρου
- Απλούστερος έλεγχος αναλογικότητας της ενίσχυσης/σώρευσης
- Αναθεωρημένος ορισμός προβληματικών επιχειρήσεων
- Αυξημένη διαφάνεια
- Αξιολόγηση μεγάλων καθεστώτων

Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014

- Επέκταση του πεδίου εφαρμογής
- Όρια κοινοποίησης / εντάσεις ενίσχυσης ανά κατηγορία
- Νέες κατηγορίες ενισχύσεων
- Διεύρυνση των ορισμών
- Αυξημένοι εκ των υστέρων έλεγχοι και δυνατότητα διακοπής χρήσης του Καν.

Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014

- 43 εξαιρέσεις με βάση τις οποίες:
 - 27 νέες
- 30% των παλαιών με αυξημένα όρια κοινοποίησης και
- Αρκετές μορφές ενίσχυσης με υψηλά επίπεδα έντασης ενίσχυσης (π.χ. για ενισχύσεις ΕΑΚ) – στα επίπεδα των ΚΓ
- Βελτίωση των ορισμών για τις επιλέξιμες δαπάνες και τα όρια σώρευσης.

Επισήμανση: Ο ΓΚΑΚ βρίσκεται επί του παρόντος υπό μερική αναθεώρηση και προς το τέλος του καλοκαιριού του 2021 αναμένεται να πραγματοποιηθεί δημόσια διαβούλευση σχετικά με την πρόταση για τις εν λόγω αναθεωρημένες διατάξεις. **Αναμένεται σύντομα υπό το φως της αναθεώρησης του ΓΚΑΚ, περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών και διερεύνηση κατηγοριών ενίσχυσης.**

Στόχος Ε.Ε - ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

1. Αύξηση της χρήσης του ΓΚΑΚ (ΓΑΚ) σε σχέση με τον κανόνα DE MINIMIS
2. Απλοποίηση
3. Βελτίωση των ελέγχων

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ?

Παράμετροι	Κατευθυντήριες Γραμμές (ΚΓ)	Απαλλακτικοί Κανονισμοί (ΑΚ)	Κανονισμοί Ήσσονος Σημασίας (ΚΗΣ)	Πλεονέκτημα		
				ΚΓ	ΑΚ	ΚΗΣ
Αξιολόγηση / Έγκριση	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Έφορος (επίπεδο Κράτους Μέλους)	Να μην ξεπερνιέται το Σωρευτικό	X	✓	X
Χρόνος Αξιολογησης / Έγκρισης	18 μήνες το μέγιστο (εάν δεν υπάρξει παράταση σε συνεννόηση με το κράτος μέλος)	2 μήνες (εάν δεν ζητηθούν διευκρινήσεις)	Άμεσα	X	✓	X
Όρια Ποσών	Μεγαλύτερα όρια (Εως τα ανώτατα όρια)	Μεγαλύτερα όρια (Εως τα ανώτατα όρια)	Όρια ανά Κατηγορία / Ενιαία Επιχείρηση	X	✓	X
Ευκολία Διαδικασιών	Κοινοποίηση μέσω SANI Χρονοβόρα	Απόφαση Εφόρου Κοινοποίηση μέσω SANI Χρονοβόρα		X	X	✓
Υιοθέτηση Κανονισμού	Έγκριση ΕΕ	Βάσει όρων και Προϋποθέσεων	Όρια ανά Κατηγορία / Δικαιούχο / Ενιαία Επιχείρηση	X	✓	X
Επιπτώσεις στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	✓	✓	X
Κίνδυνος παραχώρησης παράνομων ενισχύσεων	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΜΕΡΙΚΩΣ (Ψευδείς Δηλώσεις)	✓	✓	X
Στρατηγική Κατεύθυνση της ΕΕ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	X	✓	X
Καταπολέμηση Κρατικής Σπατάλης	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	✓	✓	X
Ενισχύσεις συμβατές με την αγορά	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Καλύτερα να παραχωρούνται για ενισχύσεις που δεν είναι Συμβατές με τις άλλες κατηγορίες (ΚΓ & ΑΚ)	✓	✓	X

ΒΑΣΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- 1. Το κανονιστικό πλαίσιο των Απαλλακτικών Κανονισμών και κυρίως του ΓΚΑΚ.**
 - Οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί θέτουν όρους και προϋποθέσεις σύμφωνα με τους οποίους μπορούν τα Κράτη Μέλη να εφαρμόσουν ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων.
 - Με βάση τους περί Ελέγχου των Ενισχύσεων Νόμους 2001-2020, η αρμοδιότητα αξιολόγησης και έγκρισης αυτών των κατηγοριών ενισχύσεων ασκείται από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης που δεν εμπίπτουν στην προαναφερθείσα εξαίρεση κοινοποιούνται στην Επιτροπή για αξιολόγηση και έγκριση.

ΒΑΣΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

2. Το Κανονιστικό πλαίσιο των Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (De Minimis).

- Ως Ήσσονος Σημασίας ορίζονται οι ενισχύσεις έως ένα καθορισμένο ανώτατο όριο ποσού κάτω από το οποίο θεωρείται ότι δεν εφαρμόζονται το Άρθρο 107 (1) της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ») επειδή λόγω του ύψους τους, δεν έχουν αισθητές επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- Συνεπώς δεν εφαρμόζονται οι κανόνες συμβατότητας των κρατικών ενισχύσεων και μπορούν να χορηγούνται για οποιοδήποτε σκοπό εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, όπως οι εξαγωγικές ενισχύσεις.

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Δυστυχώς:

Οι αρμόδιες αρχές προτιμούν τον κανόνα **de minimis**, λόγω της ανυπαρξίας προϋποθέσεων χορήγησης τους, με εξαίρεση τις προϋποθέσεις που αφορούν στο σωρευτικό όριο και επειδή θεωρούν ότι είναι μειωμένος ο διοικητικός φόρτος για την διεκπεραίωση αιτημάτων ενίσχυσης.

Όμως:

Οι ενισχύσεις **de minimis**, λόγω του σωρευτικού ορίου, θα πρέπει να αποτελούν την έσχατη επιλογή, ήτοι κάλυψη επείγουσας φύσης αναγκών χρηματοδότησης επιχειρήσεων με κρατικούς πόρους. Επίσης, για την τήρηση του σωρευτικού ορίου στην χορήγηση ενισχύσεων de minimis, η Κυπριακή Δημοκρατία εφαρμόζει την υποβολή γραπτής δήλωσης από τους δικαιούχους στην οποία αναγράφονται όλες οι ενισχύσεις που λαμβάνονται ανά κυλιόμενη τριετία. Η εν λόγω μέθοδος ελέγχου έχει αποδειχτεί στην πράξη ως αναποτελεσματική καθώς η τήρηση της νομιμότητας επαφίεται καθαρά στις ίδιες στις επιχειρήσεις και όχι στις αρμόδιες αρχές. Γι αυτό η δημιουργία **Κεντρικού Μητρώου Ενισχύσεων** είναι πολύ σημαντική.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

- Στην Κύπρο οι ενισχύσεις de minimis έχουν καταστεί το κατ' εξοχήν εργαλείο άσκησης πολιτικής κρατικών ενισχύσεων **ανεξαρτήτως του εάν οι ενισχύσεις αυτές θα μπορούσαν να χορηγηθούν ως συμβατές με τους λοιπούς κανόνες** κατόπιν έγκρισης είτε από την Έφορο είτε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι ενισχύσεις de minimis δεν απαιτείται να πληρούν τις κάτωθι γενιές αρχές συμβατότητας:
- A) Να συμβάλλουν στην επίτευξη ενός στόχου κοινού ενδιαφέροντος
 - B) Να στοχεύουν σε καταστάσεις όπου οι ενισχύσεις μπορούν να επιφέρουν ουσιαστική βελτίωση, την οποία δεν δύναται να επιτύχει η αγορά από μόνη της (ανάγκη κρατικής παρέμβασης)
 - Γ) Να αποτελούν κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του στόχου κοινού ενδιαφέροντος.
 - Δ) Να λειτουργούν ως κίνητρο για τις επωφελούμενες επιχειρήσεις (οι επιχειρήσεις να αναπτύσσουν πρόσθετες δραστηριότητες, τις οποίες δεν θα ανέπτυσαν χωρίς την ενίσχυση ή θα ανέπτυσαν σε μικρό βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο)
 - Ε) Να περιορίζεται το ποσό της ενίσχυσης στο ελάχιστο ποσό που απαιτείται (αναλογικότητα της ενίσχυσης).
 - ΣΤ) Να μην νοθεύουν υπερβολικά τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά της ΕΕ.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

- Η πολιτική αυτή των αρμοδίων αρχών να χρησιμοποιούν σε υπερβολικό βαθμό τις ενισχύσεις de minimis, αυξάνει, όλο και περισσότερο τις περιπτώσεις ενισχύσεων που **παρότι παράνομες, είναι αδύνατον να διαπιστωθούν.**
- Περαιτέρω, λόγω του ότι οι ενισχύσεις de minimis δε συνιστούν κρατική ενίσχυση με βάση το άρθρο 107 (1) της ΣΛΕΕ, το ενωσιακό κεκτημένο δεν απαιτεί να πληρούν τις προαναφερθείσες αρχές.
- Η ειδοποιός αυτή διαφορά έχει ως αποτέλεσμα τη χορήγηση ενισχύσεων de minimis χωρίς να εξυπηρετείται σκοπός κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως δε από χαριστική αιτία ή κατόπιν αιτημάτων από ή εκ μέρους ενδιαφερομένων (π.χ. καταβολή ενοικίου χαμηλότερου του αγοραίου, διαγραφή οφειλής).

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

□ Επίσης, λόγω της προαναφερθείσας ανυπαρξίας προϋποθέσεων στη χορήγηση ενισχύσεων de minimis (με εξαίρεση τις όσες αφορούν στο σωρευτικό όριο) οι αρμόδιες αρχές προτιμούν τον κανόνα de minimis ως μέσο για την ελάττωση του διοικητικού φόρτου στη διεκπεραίωση αιτημάτων ενίσχυσης, παρότι κάτι τέτοιο είναι εκτός των στόχων των ενισχύσεων de minimis.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- Η προσπάθεια της ΕΕ είναι η ολοένα **μεγαλύτερη χρήση** των Απαλλακτικών Κανονισμών.
- Γι αυτό ο ΓΚΑΚ έχει σαν κύριο χαρακτηριστικό **την διεύρυνση** των κατηγοριών ενισχύσεων με στόχο την μεγιστοποίηση της χρήσης του.
- Διεύρυνση εντάσσεται στην προσπάθεια της Επιτροπής για εφεξής επικέντρωσή της στην αξιολόγηση των ενισχύσεων που θα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, αλλά και στη μεγιστοποίηση της χρήσης του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- Η αυτόματη χρήση, συνεπώς, των Απαλλακτικών Κανονισμών εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, αφού εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των μέτρων ενισχύσεων και συντελεί στην καταπολέμηση της κρατικής σπατάλης.
- Ως εκ τούτου συστήνεται όπως οι αρμόδιες αρχές κατά την χάραξη της πολιτικής τους εξαντλούν τα περιθώρια εφαρμογής μέτρων ενισχύσεων που τίθενται στους Απαλλακτικούς Κανονισμούς και χρησιμοποιούν τις ενισχύσεις de minimis μόνο σε περιπτώσεις ενισχύσεων που από τη φύση τους δεν μπορούν να κηρυχτούν ως συμβατές με την εσωτερική αγορά.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

COMMISSIONER@PUBLICAID.GOV.CY

22308930